

Lovforslag nr. L 22. Fremsat den 27. december 1990 af undervisnings- og forskningsministeren
(Bertel Haarder)

Forslag

til

Lov om tilskud til udenlandske forskere med særlige forskningsopgaver i Danmark

§ 1. For at styrke og bevare dansk erhvervslivs internationale konkurrenceevne skal forskning af internationalt tilsnit fremmes. Med henblik herpå kan der i finansårene 1991, 1992 og 1993 ydes tilsagn om tilskud til udenlandske forskere tilknyttet forskningsprojekter i danske virksomheder eller inden for offentlig forskning af særlig betydning for dansk erhvervsliv.

§ 2. Tilskud kan ydes til hel eller delvis dækning af forskerens indkomstskat til den danske stat af løn for deltagelse i det pågældende forskningsprojekt.

Stk. 2. Der kan højst ydes tilskud i 2 år til samme forsker.

§ 3. Tilskud kan ydes til udenlandske forskere tilknyttet en virksomhed eller en forskningsinstitution i Danmark.

Stk. 2. Ydelse af tilskud er betinget af, at forskningsprojektet er nærmere afgrænset og beskrevet, og at den pågældende forskers deltagelse er af afgørende betydning for forskningsprojektets gennemførelse.

§ 4. De forskningsråd, der er oprettet i henhold til lov om Forskningspolitisk Råd og forskningsråd foretager tildelingen af tilskud.

Stk. 2. Industriministeriet høres i ansøgninger vedrørende tilskud til forskere ansat i virksomheder.

§ 5. Tilskud ydes til forskere på grundlag af en ansøgning, som virksomheden eller forskningsinstitutionen indsender til forskningsrådene med en udtalelse. Udtalelsen skal inde-

holde en nærmere beskrivelse af forskningsprojektet, herunder oplysning om hvilke forskere der deltager, og om de budgetterede udgifter med særlig angivelse af lønudgiften til de deltagende udenlandske forskere.

Stk. 2. En forsker anses i denne lov for udenlandsk, når vedkommende på intet tidspunkt inden for de seneste 3 år inden ansættelsen ved projektet har været fuldt skattepligtig her til landet.

§ 6. Med mindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde den, der i forbindelse med en ansøgning giver urigtige eller vildledende oplysninger af betydning for sagens afgørelse.

Stk. 2. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, anpartsselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant et bødeansvar. Er overtrædelsen begået af staten, en kommune eller et kommunalt fællesskab, der er omfattet af § 60 i lov om kommunernes styrelse, kan der pålægges staten, kommunen eller det kommunale fællesskab som sådant et bødeansvar.

§ 7. Undervisnings- og forskningsministeren kan bestemme, at tilsagn om tilskud efter denne lov skal bortfalde helt eller delvis, hvis forskeren, virksomheden eller forskningsinstitutionen har afgivet urigtige oplysninger eller har fortiet oplysninger af betydning for tilskuddet.

Stk. 2. I de tilfælde, der er nævnt i stk. 1, kan undervisnings- og forskningsministeren bestemme, at udbetalt tilskud skal tilbagebetales helt eller delvis.

§ 8. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte nærmere regler om fastlæggelse af tilskudsgrundlaget, jf. § 2, stk. 1, om fremgangsmåden ved indsendelse af ansøgning og

udtalelse jf. § 5, stk. 1, samt om kontrol af overholdelse af betingelserne for tilskuddet.

§ 9. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Bemærkninger til lovforslaget

A. Almindelige bemærkninger

Lovforslaget (nr. 79.) blev fremsat den 15. november 1990 jf. Folketingstidende 1990-91 1. samling sp. 1954-55. Lovforslaget nåede ikke at blive færdigbehandlet, inden der blev udskrevet folketingsvalg.

1. Lovforslagets baggrund

Videnindholdet i de dansk producerede varer og i dansk produktionsteknologi er generelt set for lavt. For at forbedre dette forhold er det nødvendigt at udvikle produkter, der i kraft af originalitet og kvalitet kan sælges til højere priser. En sådan udvikling bygger i høj grad på grundlæggende forsknings- og udviklingsindsats af internationalt tilsnit. Evnen til at udvikle nye produkter på basis af forskningsresultater og til at anvende ny teknologi i produktionen er en vigtig konkurrencefaktor.

Som andre industrilande må Danmark satse strategisk på områder, hvor indsatsen kan føre til forbedring eller bevarelse af dansk erhvervslivs internationale konkurrenceevne.

Sikring og videreudvikling af internationalt samarbejde er en højt prioriteret opgave i dansk forsknings- og erhvervspolitik. Aktiv deltagelse i det internationale samarbejde giver den hurtigste adgang til viden og resultater, som Danmark ikke selv kan finansiere eller på grund af Danmarks beskedne størrelse ikke har det nødvendige potentiale af forskere til at kunne frembringe.

Danmark er afhængig af en effektiv international udveksling af viden, for at kvaliteten i forsknings- og udviklingsindsatsen, forskeruddannelsen og uddannelserne generelt kan bevares og udbygges. Det personorienterede samarbejde er ofte grundlag og forudsætning for internationalisering af forskningen. Det er lige så vigtigt, at indsatsen for at tiltrække udenlandske forskere til danske virksomheder og offentlige forskningsmiljøer intensiveres, som at danske forskere får mulighed for at opholde sig i udlandet i længere perioder.

Samarbejde inden for forskning og udvikling på tværs af landegrænserne er i særdeleshed vigtigt for mindre, og ofte nationalt orienterede virksomheder.

Internationalt samarbejde kan her medvirke til deres teknologiske udvikling og forbedring af deres internationale konkurrenceevne.

En forøgelse af antallet af fremtrædende, internationale forskere i Danmark, der medvirker i forskningsprojekter af grundlæggende strategisk betydning i danske virksomheder eller ved offentlige forskningsinstitutioner, vil give større kontakt til udlandet. Igennem de derved etablerede kontakter vil danske forskeres muligheder for ophold i udenlandske virksomheder og ved udenlandske forskningsinstitutioner forbedres, og dermed lettes adgangen til hjemtagning af de nyeste forsknings- og udviklingsresultater til Danmark.

En forøgelse af antallet af fremtrædende internationale forskeres deltagelse i danske virksomheders eller offentlige forskningsinstitutioners forsknings- og udviklingsopgaver er betinget af, at vilkårene for disses ophold og virke i Danmark forbedres.

2. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser

Det foreslås, at ordningen som forsøg skal være tidsbegrænset til 3 år.

Der er afsat en tilsagnsramme på 15 mio. kr. til ordningen i finansåret 1991 og 20 mio. kr. i hvert af finansårene 1992 og 1993. Der må forudses en indkørringsperiode for nyrekruttering efter ordningen i 1991.

Lovforslaget er baseret på, at de statslige forskningsråd skal behandle ansøgningerne, der er omfattet af ordningen. Der vil derfor blive tale om et merarbejde for disse råd. Den forudsatte høringsprocedure for forskere, der er ansat i en virksomhed, kan ligeledes føre til et vist merarbejde i Industriministeriet.

B. Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

I finansårene 1991, 1992 og 1993 gennemføres en forsøgsordning, hvor der inden for de årlige bevillinger på finansloven til forskning ydes tilskud til udenlandske forskere, der er tilknyttet forskningsprojekter

i en dansk virksomhed eller på en offentlig forskningsinstitution af særlig betydning for dansk erhvervsliv, herunder bl.a. grundforskningsprojekter inden for naturvidenskab, teknisk videnskab og lægevidenskab.

Ved forsøgsperiodens slutning gennemføres en analyse og vurdering af ordningens virkning såvel på virksomhedernes konkurrenceevne som på en generel højnelse af dansk forsknings niveau sammenholdt med udlandets internationale niveau.

Til § 2

Skatteministeriet fremsætter samtidig et ændringsforslag til ligningsloven, hvorefter tilskuddet til de udenlandske forskere er skattefrit. Ordningen skal medvirke til at tiltrække højt kvalificerede forskere til Danmark for en kort periode, hvor de skal bidrage til at opbygge en forskningskompetence på et strategisk forskningsområde af grundlæggende betydning for dansk erhvervsliv. Derfor skal de udenlandske forskere kun kunne opnå tilskud i højst 2 år.

Til § 3

Godkendelse af tilskud til udenlandske forskere, der knyttes til et forskningsprojekt, kan kun gives til et afgrænset og veldefineret projekt. Det er samtidig en betingelse for tilskud, at den udenlandske forsker kan bibringe forskningsprojektet et kvalitetsløft med nye ideer, der er af afgørende betydning for projektets gennemførelse.

Til § 4

De statslige forskningsråd, der er oprettet i henhold til lov om Forskningspolitisk Råd og forskningsråd, skal stå for administrationen af tilskudsordningen. For så vidt angår ansøgninger fra virksomheder, skal forskningsrådene forud for tildeling af tilskud indhente en udtalelse fra Industriministeriet. Industriministeriet skal udtale sig om projektets betydning for virksomhedens udvikling samt om, hvorvidt forskningsprojektet har langsigtet, strategisk betydning for erhvervslivets udvikling og for Danmarks internationale konkurrenceevne.

Til § 5

Ansøgningen skal indsendes gennem den virksomhed eller forskningsinstitution, hvor forskeren ansættes. I forsøgsperioden kan der løbende indsendes ansøgninger fra udenlandske forskere om tilskud. Der skal vedlægges en beskrivelse af projektet, hvori det dokumenteres, at projektet har en langsigtet, strategisk betydning for dansk erhvervslivs udvikling. Herudover skal der udarbejdes et budget for projektet, der angiver lønudgiften, navn og adresse samt oplysning om den pågældende forskers skattepligt til den danske stat de seneste 3 år før det tidspunkt, hvor forskeren knyttes til forskningsprojektet.

Til § 9

Da loven indeholder et element af statsstøtte, er den sendt til EF-Kommissionen i overensstemmelse med bestemmelserne i EØF-traktatens art. 92 og 93. Den valgte ikraftsættelsesform svarer til, hvad der normalt anvendes i love om statsstøtte.